

Vragenlijst staatssteuntoets voor ad hoc* subsidies

Datum:	09 06 2020
Ingevuld door:	(10)(2e)
Subsidieontvanger:	VZVZ
Subsidienummer:	(10)(2g)

* Met 'ad hoc' subsidies wordt bedoeld op subsidies die niet onder een bijzondere regeling of een bijzonder beleidskader vallen.

Deze toets dient om te beoordelen of een voorgenomen subsidie staatssteun oplevert.

Bij het verstrekken van een subsidie bestaat de mogelijkheid dat de subsidie kwalificeert als staatssteun. Wanneer staatssteun niet gerechtvaardigd kan worden en niet is aangemeld bij de Commissie is deze strijdig met het Europese recht en moet deze worden teruggevorderd van de aanvrager. Daarom wordt verstrekking van subsidie die niet in lijn is met de staatssteunregels door de Auditdienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer (AR) als onrechtmatig gezien.

Wanneer uit de toets blijkt dat een voorgenomen subsidie staatssteun kan zijn, kan vaak – door bijvoorbeeld bepaalde voorwaarden op te nemen of de subsidie onder een uitzondering te brengen – worden voorkomen dat daadwerkelijk sprake zal zijn van ongeoorloofde staatssteun. Het is wel zaak dit in een vroeg stadium te onderkennen.

In Subsidieplein zijn vragen over staatssteun opgenomen. Bij specifieke subsidieregelingen en beleidskaders is vooraf generiek getoetst op staatssteun en kan worden volstaan met het beantwoorden van de vragen in Subsidieplein. Voor subsidies die alleen op basis van de Kaderregeling worden verstrekt dient vooraf per geval te worden getoetst op staatssteun. Om deze toets kwalitatief goed te kunnen uitvoeren is deze staatssteuntoets ontwikkeld.

De staatssteuntoets in Subsidieplein bestaat uit vijf gesloten vragen, die zijn samengevat in onderstaand stroomschema uit de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.¹ Er is sprake van staatssteun als op alle vijf vragen 'ja' moet worden geantwoord.

¹ De 'Handreiking Staatssteun voor de overheid 2016' is [hier](#) te vinden.

Als hulpmiddel bij het beantwoorden van de vijf vragen in Subsidieplein is de navolgende vragenlijst ontwikkeld.

Als de uitkomst van de toets is dat er sprake is van staatssteun, neem dan contact op met WJZ via de [Dienstpostbus WJZ-Staatssteun](#) en stuur deze vragenlijst ingevuld mee. Voeg daarbij ook de aanvraag, het activiteitenplan en de begroting, als die er reeds zijn.

Als je twijfelt over het antwoord op de vragen raden we je aan eerste de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid 2016' te lezen. Deze is [hier](#) te vinden.

Bovendien heeft WJZ een staatssteungroep op VWSnet waar het **Groedocument 'Staatssteun voor de VWS-Praktijk'** te vinden is. Dit document is een handleiding waarin de hoofdvragen van de staatssteuntoets in detail worden doorlopen en daarbij een koppeling wordt gemaakt met de verschillende beleidsterreinen van VWS.

Mocht je er ook dan niet uit komen, neem dan ook via de [Dienstpostbus](#) contact op met WJZ.

Vraag 1: In een paar zinnen, waar gaat de subsidie om?

Subsidieontvanger:

VZVZ (Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie) is opgericht door vier koepels van zorgaanbieders: de koepels van huisartsen (LHV), huisartsenposten (InEen), apotheken (KNMP) en ziekenhuizen (NVZ). Doel van VZVZ is de kwaliteit van de zorg te verbeteren en de kosten van de zorg te verlagen door het samenbrengen van partijen die gezamenlijk in staat zijn om landelijk werkende oplossingen op het gebied van elektronische gegevensuitwisseling tot stand te brengen, waaronder begrepen het beheer van afsprakenstelsels, de ontwikkeling van de zorginfrastructuur componenten en het realiseren van functionaliteiten voor medische gegevensuitwisseling. Daarnaast behartigt VZVZ de belangen van haar leden op het gebied van elektronische uitwisseling van medische gegevens. VZVZ is dan ook sinds 1 januari 2012 i verantwoordelijk voor de elektronische uitwisseling van medische gegevens via het Landelijk Schakelpunt (LSP). Daarvoor lag die verantwoordelijkheid bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

VZVZ tracht haar doelen te verwezenlijken door:

1. Het samenbrengen van koepelorganisaties, zorgaanbieders (gebruikers), ICT-leveranciers, zorgverzekeraars en beleidsmakers teneinde voor het zorgveld landelijk werkende functionaliteiten op het gebied van uitwisseling van (medische) gegevens tot stand te brengen;

2. Het in stand (doen) houden van een (of meerdere) landelijk werkende ICT-infrastructuren en/of verwijzindexen ten behoeve van de uitwisseling van (medische) persoonsgegevens van patiënten tussen zorgaanbieders, waaronder het LSP;
3. Het optreden als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de privacywetgeving voor de verwerking van (medische) persoonsgegevens in een landelijke verwijzindex ten behoeve van de uitwisseling van die gegevens en het optreden als opdrachtgever jegens de verwerker van de (medische) persoonsgegevens.

De gelden die VZVZ nodig heeft ter bevordering van haar doel worden verkregen door:

1. Vergoedingen voor de door de vereniging verleende diensten;
  2. Het aangaan van geldleningen en kredieten;
- alle andere wettig verkregen middelen.

De leden van VZVZ zijn koepelorganisaties. Dit betreft rechtspersonen die de belangen behartigen van groepen patiënten en zorgverzekerden. En rechtspersonen die de belangen behartigen van groepen zorgaanbieders. Zij zijn vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van VZVZ. Deze Algemene Vergadering heeft onder andere de bevoegdheid om het meerjarenplan, het jaarplan en de begroting goed of af te keuren.

Daarnaast kent VZVZ een Raad van Toezicht. Dit is een belangrijk toezichhoudend orgaan. Zo kan de Algemene Vergadering de plannen van VZVZ pas goedkeuren ná instemming van de Raad van Toezicht.

Omschrijving subsidie:

Doel van de subsidie is het verhogen van de beschikbaarheid van medische informatie op een huisartsenpost (HAP) in geval van een spoedsituatie.

Door de druk op de huisartspraktijken gedurende de corona-crisis is veel meer ondersteuning noodzakelijk door waarnemende zorgverleners, met name op de huisartsenpost. Deze zullen in veel gevallen naar 24/7 diensten gaan. Het is dan van groot belang dat de medische achtergrondinformatie van de huisarts (de Professionele Samenvatting) opvraagbaar is.

Van alle bij de huisarts bekende patiënten die nog geen actieve toestemming hebben gegeven voor het delen van informatie via het LSP, kan de medische achtergrondinformatie (tijdelijk) worden gedeeld op basis van het "corona opt-in" (deel 1 van de subsidie).

Naast een tijdelijke oplossing wordt ook een duurzame oplossing ontwikkelt voor het krijgen van gegevens op de HAP en SEH zonder dat deze gegevens vooraf voor later onbekend gebruik worden klaargezet (deel 2 van de subsidie).

Op verzoek van koepels van huisartsenposten, huisartsen en patiënten wordt deze aanpassing voorbereid en geëffectueerd.

Bij de subsidieaanvraag is een brief toegevoegd van de koepels die vragen om steun voor deze aanpassing. De subsidie-aanvraag is daarmee een oproep tot steun vanuit het veld. Zonder financiële steun zou deze aanpassing anders niet tot stand komen.

Vraag 2: Welke activiteiten willen we subsidiëren?

Geef hieronder aan welke activiteiten we willen subsidiëren en om welk bedrag het per activiteit gaat. Geef zo nodig een toelichting bij iedere activiteit, bijvoorbeeld voor wie de activiteit is bedoeld en of de organisatie de activiteit zelf gaat uitvoeren of daar derden voor inhuurt. Als de subsidie op meer activiteiten ziet, breid dan de tabel naar beneden uit.

Nr.	Omschrijving activiteit	Bedrag €
-----	-------------------------	----------

1	Tijdelijke opt-in (ivm corona pandemie)	€ (10)(1c)
2	Ad hoc en gerichte uitvraag van gegevens bij spoed (duurzame oplossing)	€ (10)(1c)

Vraag 3: Welke van deze activiteiten zijn economische activiteiten en welke niet? Motiveer het antwoord.

Een economische activiteit is het aanbieden van goederen of diensten op een markt. Er bestaat een markt als er een andere onderneming is die het goed of de dienst ook aanbiedt of kan aanbieden. De rechtsvorm van de organisatie die de economische activiteiten uitvoert doet niet ter zake. Ook stichtingen of verenigingen kunnen economische activiteiten uitvoeren.

Nr.	Activiteit	Economisch?	Waarom wel/niet?
1a	Projectteam	Nee	<p>Het projectteam bestaat uit 6 interne medewerkers en 2 externe medewerkers communicatie.</p> <p>Voor de 2 externe medewerkers communicatie (€ (10)(2e)) en projectmanagement (€ (10)(1c)) bestaat een markt</p> <p>De overige medewerkers zijn interne medewerkers van VZVZ en betreft noodzakelijke inzet van technische kennis en dienstverlening binnen de organisatie.</p> <p>De subsidiering van de inzet van 6 interne medewerkers betreft geen staatssteun.</p> <p>Reden hiervoor is dat VZVZ een vereniging is die de belangen van haar leden behartigt. De interne medewerkers worden ingezet in verband met de technische kennis en dienstverlening binnen VZVZ m.b.t. voorbereiding en uitvoering van de tijdelijke uitwisseling van medische gegevens vanwege de corona-crisis. VZVZ is derhalve in zoverre als belangenbehartiger aan te merken en daarom is in zoverre geen sprake van een economische activiteit.</p> <p>T.a.v. de inzet van 2 externe communicatiemedewerkers en projectmanagement t.b.v. de voorbereiding en uitvoering van de</p>

			<p>tijdelijke uitwisseling van medische gegevens vanwege de corona-crisis, is sprake van een markt. Reden hiervoor is dat er verschillende organisaties zijn die medewerkers met de gewenste professionele achtergrond kunnen leveren.</p> <p>Als VZVZ de externe medewerkers op een open, transparante, non-discriminatoire wijze inhuurt tegen marktconforme tarieven, levert dit echter geen economisch voordeel op. Er is dus wel sprake van een economische activiteit, maar nu deze geen economisch voordeel oplevert is er geen sprake van staatssteun.</p> <p>Aangeraden wordt aan VZVZ mee te geven dat de inhuur volgens de hiervoor genoemde voorwaarden dient te geschieden.</p>
1b	<p>Van alle bij de huisarts bekende patiënten die nog geen actieve toestemming hebben gegeven voor het delen van informatie via het LSP, kan de medische achtergrondinformatie (tijdelijk) worden gedeeld op basis van het "corona opt-in".</p> <p>Op verzoek van koepels van huisartsenposten, huisartsen en patiënten wordt deze aanpassing voorbereid en geëffectueerd (zie bijlage)</p> <p>De werkzaamheden betreffen het voorbereiden van alle huisarts-informatiesystemen op het volledig invoeren van het corona opt-in en het kunnen aanmelden van al deze BSN-URA combinaties op het LSP, zodat deze raadpleegbaar worden in de spoedsituatie.</p> <p>Het betreft bij benadering 7 miljoen corona opt-ins en aanmeldingen.</p> <p>Nadat de aanpassingen zijn doorgevoerd en zijn getest,</p>	Nee	<p>Met de subsidie worden middelen beschikbaar gesteld aan leveranciers (€ (10)(10) per leverancier) voor het doorvoeren van technische aanpassingen in applicaties, uitvoeren corona opt-in en beschikbaar maken professionele samenvatting (PS).</p> <p>Het betreft 8 HIS-leveranciers. Dit zijn alle HIS-leveranciers die betrokken zijn bij gegevensuitwisseling via het LSP. Dit betreft een markt, maar geen selectie daarvan. Alle partijen zijn betrokken, waardoor er geen concullega's gedupeerd worden.</p> <p>Na afloop van de corona-crisis worden de aanmeldingen weer ingetrokken, deze werkzaamheden zijn meegenomen in de subsidie.</p> <p>Subsidiering van de inzet van 8 HIS leveranciers voor de genoemde werkzaamheden betreft geen staatssteun, omdat er geen is sprake van een selectief voordeel.</p> <p>Uit een nadere toelichting van de Directie Informatiebeleid blijkt dat er 8 HIS-leveranciers in Nederland zokm. Nieuwe leveranciers van HISSen zouden zich kunnen melden, maar deze zouden eerst een overeenkomst</p>

	<p>hetgeen vanaf de formele start een doorlooptijd van een week met zich brengt, gaat de uitvoering plaatsvinden.</p> <p>Het toevoegen van de corona opt-ins en het massaal aanmelden vindt batchgewijs plaats per systeem. Daarvoor wordt met de betrokken leveranciers een planning afgesproken. De verwachte doorlooptijd is twee weken.</p> <p>De zorgaanbieders en leveranciers worden door de koepels en VZVZ voortdurend geïnformeerd over het waarom en hoe. Bovendien wordt ingericht dat deze met hun vragen terecht kunnen.</p> <p>De voortgang, kwantitatief en kwalitatief, van de bouw- en testfase wordt gevolgd.</p> <p>Voor de uitvoeringsfase worden afspraken wat betreft fasering gemaakt met de leveranciers en deze worden vervolgens nauwlettend gevolgd. Tevens vindt monitoring plaats op de beschikbaarheid van de informatie-uitwisseling in de gehele keten gedurende de batch-aanmeldingen.</p>		<p>met de zorgaanbieders moeten afsluiten alvorens zij technische applicaties kunnen doorvoeren en de corona opt-in kunnen uitvoeren. Bovendien zijn de ziekenhuizen en huisartsen die met een ander systeem werken, namelijk Whitebox i.p.v. LSP, ook in de gelegenheid gesteld om via de HAP of SEH snel gegevens in te zien van de huisarts in spoedsituaties. Dit betreft een beperkte groep in de regio Amsterdam en Maastricht. Whitebox heeft verder te maken met dezelfde leveranciers die HIS leveren.</p> <p>Gelet op de omstandigheid dat alle leveranciers in de markt betrokken zijn, is geen sprake van concurrentievervalsing.</p>
2a	Projectteam	Nee	<p>Voor de functie projectmanagement (€ (10)(1c)) in het projectteam bestaat een markt.</p> <p>De overige medewerkers zijn interne medewerkers van VZVZ en betreft noodzakelijke inzet van technische kennis en dienstverlening binnen de organisatie.</p> <p>De subsidiering van de inzet van interne medewerkers betreft geen staatssteun.</p> <p>Reden hiervoor is dat VZVZ een vereniging is die de belangen van haar leden behartigt. De interne medewerkers worden ingezet in verband met de technische kennis en</p>

			<p>dienstverlening binnen VZVZ m.b.t. het voor de langere termijn (na de corona opt-in) mogelijk maken van de uitwisseling van medische gegevens bij spoed. VZVZ is derhalve in zoverre als belangenbehartiger aan te merken.</p> <p>T.a.v. de inzet van een extern projectmanagement team is sprake van een markt. Reden hiervoor is dat er verschillende organisaties zijn die medewerkers met de gewenste professionele achtergrond kunnen leveren.</p> <p>Als VZVZ de externe medewerkers op een open, transparante, non-discriminatoire wijze inhuurt tegen marktconforme tarieven, levert dit echter geen economisch voordeel op. Er is dus wel sprake van een economische activiteit, maar nu deze geen economisch voordeel oplevert is er geen sprake van staatssteun.</p> <p>Aangeraden wordt aan VZVZ mee te geven dat de inhuur volgens de hiervoor genoemde voorwaarden dient te geschieden.</p>
2b	<p>Het project behelst het komen tot een ontwerp van keteninformatiserings-architectuur en stelselafspraken (AORTA) voor de dienstwaarneming en spoed zorg mbt huisartsgegevens. Deze verkenning start zodra de situatie van fase 1, die in de crisisaanpak de eerste prioriteit heeft, dat toelaat wat betref beschikbaarheid van medewerkers bij VZVZ, XIS-leveranciers en koepels.</p> <p>Na deze ontwerpfasen volgt de bouw- en testfase, waarin leveranciers de applicaties zullen aanpassen, waarin ook koppelingen met registers/generieke voorzieningen gelegd gaan worden, en waarin het geheel</p>	Nee	<p>Met de subsidie worden middelen beschikbaar gesteld aan leveranciers (€ (10)(10) per leverancier) voor het doorvoeren van technische aanpassingen in applicaties, uitvoeren corona opt-in en beschikbaar maken professionele samenvatting (PS).</p> <p>Het betreft 8 HIS-leveranciers. Dit zijn alle HIS-leveranciers die betrokken zijn bij gegevensuitwisseling via het LSP. Dit betreft een markt, maar geen selectie daarvan. Alle partijen zijn betrokken, waardoor er geen concollega's gedupeerd worden.</p> <p>Subsidiering van de inzet van 8 HIS leveranciers voor de genoemde werkzaamheden betreft geen staatssteun, omdat er geen is sprake van een selectief voordeel.</p> <p>Uit een nadere toelichting van de Directie Informatiebeleid zijn er 8 HIS-leveranciers in Nederland. Nieuwe leveranciers van HISsen zouden zich</p>

<p>getest en geaccepteerd zal gaan worden.</p> <p>Dan volgt de implementatiefase waarin alle systemen gecoördineerd naar productie zullen worden gebracht.</p> <p>Het project kent een verwachte doorlooptijd van 9-11 maanden, start vanaf het moment dat fase 1 die ruimte biedt.</p> <p>VZVZ zal de coördinatie taak op zich nemen. De koepels en zorgaanbieders zijn de opdrachtgevers, en stellen beleidskaders vast. De XIS leveranciers participeren bij de totstandkoming van het ontwerp, en bouwen de wijzigingen in in de systemen van de zorgaanbieders conform de programma's van eisen van AORTA.</p> <p>Het project is afgerond als alle betrokken systemen de gewenste oplossing hebben geïmplementeerd en beschikbaar kunnen stellen in productie aan de zorgaanbieders.</p>		<p>kunnen melden, maar deze zouden eerst een overeenkomst met de zorgaanbieders moeten afsluiten alvorens zij technische applicaties kunnen doorvoeren en de corona opt-in kunnen uitvoeren. Bovendien zijn de ziekenhuizen en huisartsen die met een ander systeem werken, namelijk Whitebox i.p.v. LSP, ook in de gelegenheid gesteld om via de HAP of SEH snel gegevens in te zien van de huisarts in spoedsituaties. Dit betreft een beperkte groep in de regio Amsterdam en Maastricht. Whitebox heeft verder te maken met dezelfde leveranciers die HIS leveren.</p> <p>Gelet op de omstandigheid dat alle leveranciers in de markt betrokken zijn, is geen sprake van concurrentievervalsing.</p>
---	--	--

Vraag 4: Is de subsidieontvanger landelijk actief? Worden de activiteiten door heel Nederland uitgevoerd?

Alleen subsidie die zuiver lokaal is, heeft geen grensoverschrijdend effect in het staatssteunrecht. Denk daarbij aan een klein verzorgingshuis in het midden van het land, waar alleen Nederlandse bewoners verzorgd worden en waarin ook geen enkele buitenlandse investeerder geïnteresseerd is, en evenmin in verzorgingshuizen in de omgeving.

Ja, de subsidieontvanger is verantwoordelijk voor de elektronische uitwisseling van medische gegevens via het Landelijk Schakelpunt. Dit betekent dat zorgverleners uit het hele land zijn aangesloten en elektronisch gegevens uitwisselen via het Landelijk Schakelpunt.

Conclusie: Als je op vraag 3 één of meerdere keren "ja" hebt geantwoord en eveneens op vraag 4, dan is er zeer waarschijnlijk sprake van staatssteun.

We vragen ons af of hier sprake is van staatssteun.

Twee kleine projectactiviteiten (communicatie en projectmanagement) zouden door de markt kunnen worden uitgevoerd.

Naar ons idee is de maatregel niet selectief en is er daarom geen sprake van staatssteun en hoeft de subsidie daarom niet te worden aangemeld.

Het betreft namelijk kosten die beschikbaar worden gesteld aan 8 HIS-leveranciers. Dit zijn alle HIS-leveranciers die betrokken zijn bij gegevensuitwisseling via het LSP. Dit betreft een markt, maar geen selectie daarvan. Alle partijen zijn betrokken, waardoor er geen concollega's gedupeerd worden.

Dat er sprake is van staatssteun is nog geen reden om niet te subsidiëren. Alleen ongeoorloofde staatssteun is verboden. Staatssteun kan geoorloofd worden gemaakt op een aantal manieren. Voor VWS zijn de volgende vrijstellingen relevant:

- A. De 'de-minimis' verordening;
Subsidies van minder dan € 200.000,- over drie jaar aan één onderneming. Zie ook paragraaf 3.1 van de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.
- B. Een van de vrijstellingsverordeningen, waarbij voor VWS eigenlijk alleen de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) van belang is;
Denk daarbij aan steun voor het MKB, steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, steun voor kwetsbare werknemers en werknemers met een handicap, sociale vervoerssteun voor bewoners van afgelegen gebieden, steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed, steun voor sportinfrastructuur en multifunctionele recreatieve infrastructuur. Zie ook paragraaf 3.2 van de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.
- C. Er is sprake van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).
Het moet dan gaan om diensten die de markt onvoldoende oppakt of niet tegen maatschappelijk aanvaardbare en objectieve voorwaarden worden verricht (bv prijs, kwaliteit of continuïteit). Denk daarbij aan spoedeisende hulp in afgelegen gebieden of bijvoorbeeld de kosten voor de NIPT-test. Zie ook paragraaf 3.5 van de Handreiking Staatssteun voor de overheid' en de 'Handreiking DAEB'.²

Hulp nodig? Neem contact op met WJZ via de [Dienstpostbus WJZ-Staatssteun](#) en stuur daarbij de ingevulde toets mee. Voeg daarbij ook de aanvraag, het activiteitenplan en de begroting, als die er reeds zijn.

WJZ

Is WJZ ingeschakeld?

Ja

Nee

² De 'Handreiking DAEB' is [hier](#) te vinden.

Naam WJZ'er: (10)(2e)

ADVIES WJZ:

Op basis van de aangeleverde informatie is de conclusie dat er geen sprake is van staatssteun.